

**UCHWAŁA NR XXI/211/2012
RADY GMINY NOWY TARG**

z dnia 19 grudnia 2012 r.

**w sprawie: uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2013**

Na podstawie art. 4¹ ust.1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.) oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. Nr 124, z późn. zm.) – Rada Gminy **postanawia**, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje wspólny Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii – jak załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały zleca się Wójtowi Gminy.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega rozplakatowaniu na tablicy ogłoszeń.

Przewodniczący Rady
Gminy

mgr Wiesław Parzygnat

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXI/211/2012

Rady Gminy Nowy Targ

z dnia 19 grudnia 2012 r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA 2013 ROK**

WSTĘP

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2013 rok zwany w dalszej części "Programem", został opracowany na podstawie przeprowadzonej w 2011 roku w Nowym Targu "Lokalne diagnozy problemów społecznych" oraz analizy istniejących problemów, zasobów i potrzeb.

Program stanowi część „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Nowy Targ na lata 2011-2020”.

DIAGNOZA

problemów alkoholowych oraz narkomanii w Gminie Nowy Targ

Diagnoza problemów alkoholowych i narkomanii na terenie gminy Nowy Targ została zrealizowana w 2011 roku. Badania ankietowe zostały przeprowadzone na reprezentatywnej grupie 103 dorosłych mieszkańców gminy, 193 uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz wśród 29 pracowników lub właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Analiza wyników badań ankietowych przeprowadzonych wśród badanych dorosłych mieszkańców gminy dotyczących spożywania alkoholu wskazuje, że alkohol jest obecny w ich życiu i to dość często. Jest to spory problem środowiska lokalnego, traktowany przez większość mieszkańców jako poważny. Część osób badanych czuje się zagrożona w swoim bezpieczeństwie ze strony osób pijących alkohol i oczekuje od władz lokalnych podjęcia konkretnych działań mających na celu ograniczenie problemów związanych z alkoholem w gminie.

W zakresie problemów związanych z narkotykami nie odnotowuje się tu wyraźne zróżnicowanie. Zdecydowana większość zarówno uczniów jak i dorosłych mieszkańców gminy nie zna nikogo, kto stosowałby narkotyki. Spośród badanych dorosłych mieszkańców gminy zdecydowana większość (94,2%) nie zna w swoim otoczeniu nikogo, kto używałby narkotyków.

Niewielu dorosłych posiada wiedzę na temat źródeł zaopatrywania się w narkotyki, niespełna 3 % z nich wie gdzie i u kogo można je kupić.

Odrębnym problemem w gminie jest przemoc domowa. W strukturze interwencji policyjnych w „awanturach domowych” wiele z nich dotyczy przemocy w rodzinie. Na przestrzeni ostatnich lat notowano rocznie 35 przypadków fizycznego i psychicznego znęcania się nad rodziną. W bieżącym 2012 r. do końca listopada zdecydowało się 20 ofiar przemocy na procedurę „Niebieskich Kart”. W dalszym ciągu są przypadki wycofywania się z policyjnych zawiadomień. To najliczniej reprezentowany typ przestępstw notowanych w gminie. Ważny jest fakt, iż sprawcy przemocy domowej najczęściej znajdują się pod wpływem alkoholu. Warto również zwrócić uwagę na przemoc, jakiej doświadczają dzieci z rąk dorosłych. Mimo powszechnego braku akceptacji dla stosowania kar fizycznych, bardzo duża część dorosłych mieszkańców gminy zna przypadki bicia dzieci przez ich opiekunów.

Jak pokazują badania młodych mieszkańców gminy kontakt z alkoholem deklaruje połowa badanych uczniów (49,7%). Inicjacja alkoholowa ma miejsce średnio około 13 roku życia. Młodzi ludzie piją alkohol raczej okazjonalnie. Kilka razy w roku spożycie alkoholu deklaruje 36,3% badanych uczniów. Kilka razy w miesiącu sięga po alkohol 6,2% z nich. Częściej niż raz w tygodniu deklaruje spożywanie alkoholu w sumie 5,7%, z czego 2,6% uczniów sięga po alkohol prawie codziennie. Budujący jest fakt, że prawie co

drugi badany (41,5%) uważa, że alkohol nie pomaga w sytuacji kryzysowej, zarazem jednak 19,2% uzależnia to od sytuacji a 9,8% stwierdza, że alkohol pomaga w trudnych sytuacjach.

Większość młodych ludzi nie uważa alkoholu za towar dla nich niedostępny. Jedynie dla 11,4% uczniów kupno alkoholu jest bardzo trudne – wręcz niemożliwe – stąd nie warto nawet podejmować wysiłku, za to znacznie większy odsetek (27,5%) uważa, iż jest to łatwe zadanie i nie wymaga szczególnych starań i znajomości. Aż 19,2% uczniów uważa, że każdy może kupić alkohol. Dodatkowo 26,9% wprawdzie przyznaje, że kupno alkoholu nie jest łatwe, ale pomoc w tym może znajomość odpowiednich osób.

Równocześnie jedynie 11,9% uczniów nie zna nikogo, kto nie mając ukończonych 18 lat pije alkohol. Pozostali uczniowie mają wśród swoich znajomych od kilku do nawet kilkudziesięciu pijących rówieśników. Ponad połowa uczniów (51,3%) przyznaje, że zna więcej niż 10 osób, które nie mając 18 lat – piją alkohol.

Jak pokazują badania młodych mieszkańców gminy kontakt z narkotykami deklaruje jedynie 7,3 % badanych uczniów. Podobnie jak wśród polskiej młodzieży, w gminie Nowy Targ najpopularniejsza jest marihuana – do jej używania przyznaje się 6,7% uczniów. W następnej kolejności uczniowie wymieniają tzw. Dopalacze, amfetaminę, ekstazy i LSD procent ich używania mieści się jednak w granicach błędu statystycznego. Ponad połowa uczniów (71,4%) deklarujących używanie narkotyków wskazuje, że sięgają po nie jedynie okazjonalnie (5,2% wszystkich badanych uczniów). Na codzienny lub częstszy niż raz w tygodniu kontakt z narkotykiem wskazało 35,7% biorących uczniów (2,6% wszystkich badanych uczniów).

Inicjacja narkotykowa ma miejsce średnio powyżej 14 roku życia. Okoliczności pierwszego kontaktu z narkotykami są różnorodne, najbardziej sprzyjającymi okolicznościami do inicjacji narkotykowej wskazywanymi przez uczniów są wakacje (35,7% spośród uczniów deklarujących używanie narkotyków), wagary (28,6%) i szkoła (21,4%). Spośród uczniów mających kontakt z narkotykami, połowa (50%) wskazuje na własną inicjatywę w sięgnięciu po nie. Namowę znajomych przy pierwszych próbach z tymi substancjami wskazuje 28,6% badanych.

Spośród wszystkich badanych uczniów – co szósty (16,6%) wie gdzie i u kogo można kupić narkotyki, choć jak stwierdzają badani – nie jest to już tak łatwe. Dla w sumie 41,5% badanych uczniów zakup narkotyków leży poza zasięgiem ich możliwości i jest to według nich najtrudniejsza do zdobycia substancja psychoaktywna. Tylko 5,7% uważa, że narkotyki są łatwo dostępnym towarem. Ocena rozpowszechnienia stosowania narkotyków w środowisku rówieśniczym potwierdza poprzednie dane. Większość badanych uczniów gminnych szkół (60,6%) nie zna nikogo kto używałby narkotyków. Zdecydowana większość z nich (68,4%) stwierdza zdecydowanie, że narkotyki nie pomagają w sytuacjach kryzysowych, 3,1% uzależnia to od sytuacji a 3,6% młodych ludzi jest skłonna traktować narkotyki jako antidotum na swoje problemy.

Analiza klimatu, w jakim funkcjonuje młodzież szkolna w swoim środowisku pokazuje, że większość dzieci czuje się w szkole dobrze. W sumie 60,6% uczniów dobrze ocenia swoje samopoczucie w szkole, w tym 29% - bardzo dobrze. Istnieje jednak grupa uczniów, którzy nie zawsze dobrze czują się w szkole, do której uczęszczają. 26,9% uczniów gminnych szkół przyznaje, że w szkole czuje się raz dobrze, a raz gorzej. Źle lub bardzo źle czuje się w środowisku szkolnym 12,4% badanych uczniów.

Pomimo dobrego samopoczucia w szkole, części z nich zdarza się chodzić na wagary. W ostatnim czasie był na nich prawie co czwarty uczeń (22,3%).

Jak deklarują uczniowie – ich rodzice kontaktują się ze szkołą dość rzadko. Na częsty kontakt rodziców wskazuje w sumie 30,5% uczniów, z czego bardzo częsty kontakt deklaruje – 4,1%, a częsty – 26,4%. Rzadko kontaktują się ze szkołą rodzice 48,7% badanych uczniów. Prawie co piąty uczeń (19,2%) przyznaje, że rodzice w ogóle nie utrzymują kontaktu ze szkołą.

Warto wspomnieć, iż badana młodzież w zdecydowanej większości ocenia dobrze swoje relacje z rodzicami – w sumie 87,5% uczniów ocenia je pozytywnie (w tym 52,8% jako bardzo dobre). 10,9% stwierdza, że są one różne: raz dobre, a raz złe. 1% uczniów oceniło swoje relacje z rodzicami jako złe lub bardzo złe.

Badani pracownicy oraz właściciele punktów sprzedaży alkoholu deklarują rygorystyczne przestrzeganie obowiązującej ustawy w zakresie handlu alkoholem i wyrażają radykalne opinie dotyczące sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim, choć jednocześnie przytłaczająca część twierdzi, że zna przypadki sprzedaży alkoholu nieletnim.

Dlatego też aspektem wymagającym zainteresowania jest fakt potencjalnych „nieszczelnych granic” sprzedaży alkoholu nieletnim. Wprawdzie sprzedawcy w większości deklarują, iż nigdy nie sprzedali nieletnim alkoholu, to jednak młodzi ludzie, uczniowie szkół w gminie przyznają, iż kupienie alkoholu nie stanowi dla nich dużego problemu.

WNIOSKI

W obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w gminie należy zwrócić uwagę na fakt, iż niemały odsetek badanej młodzieży szkolnej deklaruje osobiste spożywanie alkoholu, a ich deklaracje dotyczące znajomości pijących rówieśników również zdają się wskazywać, iż nie są to zjawiska marginalne. Niezbędna więc wydaje się kontynuacja działań profilaktycznych.

Należy kontynuować projekty skupiające się na profilaktyce problemów alkoholowych, ukierunkowane na dzieci i młodzież w gminie, choć niezbędne jest szersze włączenie w oddziaływania profilaktyczne osób dorosłych, w szczególności rodziców.

Profilaktyka alkoholowa w Gminie powinna koncentrować się przede wszystkim na utrzymaniu właściwych postaw wobec alkoholu tych uczniów, którzy obecnie nie piją oraz na zmianie postaw wobec alkoholu niemałej części młodych ludzi, którzy używają alkoholu. Ważną informacją jest to, że uczniowie piją zazwyczaj od krótkiego czasu i raczej okazjonalnie. Niemniej jednak jak pokazują dane ogólnopolskie kontakt z substancjami psychoaktywnymi zwiększa się wraz z wiekiem.

Należy również zwrócić uwagę, iż pomimo prawnie sankcjonowanego zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim oraz deklaracji sprzedawców o jego przestrzeganiu – duża część uczniów uważa go za towar łatwo dla nich dostępny.

Kolejną ważną sprawą jest kontynuowanie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności mającymi na celu ochronę przed przemocą w rodzinie, a także udzielanie pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie jak również objęcie działaniami sprawców przemocy w rodzinie.

W związku z sytuacją na terenie Gminy związaną z osobami z problemem alkoholowym oraz osobami nietrzeźwymi co wyraźnie sygnalizują mieszkańcy, niezwykle istotnym jest prowadzenie działań interwencyjnych oraz motywacyjnych jak również działań rehabilitacyjnych i wspierających zapobiegających nawrotom problemów.

Niezwykle ważna we wszelkich działaniach jest interdyscyplinarność, stąd wydaje się bardzo istotne wykorzystanie lokalnych zasobów dla tworzenia koalicji na rzecz ograniczania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie w gminie.

CELE PROGRAMU

Cele ogólne Programu:

Zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z używaniem alkoholu i narkotyków,

Zmniejszenie rozmiarów problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z nimi,

Podniesienie jakości działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Cele szczegółowe Programu:

Ograniczenie szkód społecznych, zdrowotnych i ekonomicznych wynikających ze spożywania alkoholu,

Pomoc osobom z problemem alkoholowym a także członkom ich rodzin w szczególności na poziomie zwiększenia dostępu do świadczeń z zakresu psychoterapii, socjoterapii oraz rehabilitacji,

Profesjonalizacja oddziaływań profilaktycznych,

Zwiększenie umiejętności i kompetencji osób działających w obszarze profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie,

Stworzenie interdyscyplinarnej koalicji na rzecz profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie.

REALIZACJA PROGRAMU

Realizatorem Programu jest Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

ZASOBY REALIZACJI PROGRAMU

W realizacji Programu w szczególności uczestniczą osoby fizyczne i prawne, podmioty, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych, posiadające niezbędną wiedzę, doświadczenie i potencjał kadrowy w zakresie zagadnień objętych Programem w szczególności a także gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych.

ZADANIA DO REALIZACJI

1. **Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.**

1) Zadanie będzie realizowane poprzez:

Zwiększenie jakości oraz dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i/lub narkotyków poprzez realizację ponadstandardowych programów.

Wspieranie rozwoju placówek świadczących usługi terapeutyczne w zakresie doposażenia w niezbędny sprzęt.

Udostępnianie oferty interwencyjno-motywacyjnej oraz zwiększanie jej jakości oraz dostępności poprzez działalność Zespołu Interwencyjnego.

Wspieranie i realizacja działań rehabilitacyjnych w tym wspieranie środowisk abstynenckich – spotkania klubowe jako forma oparcia dla trzeźwych alkoholików.

Wspieranie i realizacja szkoleń dla osób zajmujących się pomocą osobom z problemem alkoholowym i/lub narkotykowym poprzez udział w kosztach szkolenia pracowników placówek leczniczych.

2. **Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie**

1) Zadanie będzie realizowane poprzez:

Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w tym z zakresu pomocy rodzinom z problemem alkoholowym oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez prowadzenie grup pomocowych

Prowadzenie działań informacyjno - edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym, ukierunkowanych na ograniczenie przemocy w rodzinie a także możliwości przeciwdziałania i sposobów reagowania – pełnienie dyżurów w punkcie informacyjnym, organizacja posiedzeń wyjazdowych do rodzin dysfunkcyjnych.

Upowszechnianie standardów interdyscyplinarnej pracy na rzecz pomocy rodzinom z problemem alkoholowym oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez kontakty z różnymi służbami i podmiotami.

Prowadzenie działań oraz zwiększenie jakości oraz dostępności pomocy oraz wsparcia dla osób z rodzin z problemem alkoholowym i/lub narkomanii – realizacja punktu informacyjnego i udzielanie porad.

Organizowanie szkoleń, konferencji i spotkań dla osób zajmujących się pomocą rodzinom z problemem alkoholowym.

3. **Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii**

1) Zadanie będzie realizowane poprzez:

Realizację dla dzieci, młodzieży, ich rodziców oraz innych osób dorosłych profesjonalnych programów profilaktycznych, w szczególności skierowanych do grup ryzyka – np. „III Elementarz, czyli Program 7 Kroków” i inne spektakle profilaktyczne.

Tworzenie zintegrowanego systemu działań profilaktycznych z obszaru profilaktyki uniwersalnej, selektywnej oraz wskazującej w środowisku szkolnym i pozaszkolnym dla dzieci i młodzieży – współpraca z nauczycielami w realizacji programu.

Organizowanie obozów, kolonii z profesjonalnym programem socjoterapeutycznym w czasie letnich wakacji nad morzem.

Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych z programem informacyjno-edukacyjnym, dostosowanym do wieku odbiorców i włączającym w swe oddziaływanie osoby dorosłe – np. Program „Umiem pływać”.

Prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych z elementami informacyjno-edukacyjnymi w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii - w stołówkach szkolnych.

Wspieranie i upowszechnianie programów adresowanych do rodziców, zwiększających ich kompetencje wychowawcze w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży oraz programów pomocy i wsparcia rodziców, które podejmują zachowania ryzykowne.

Organizację środowiskowych działań na rzecz ograniczania spożycia alkoholu w szczególności przez osoby nieletnie w tym szczególności organizowanie szkoleń dla pracowników oraz właścicieli punktów sprzedaży alkoholu przez profesjonalne podmioty.

Prowadzenie edukacji publicznej z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w szczególności poprzez mediach, udział i organizowanie kampanii, prowadzenie systemu informacji, wydawanie i zakup materiałów edukacyjnych np. „Postaw na rodzinę”, zakup i dystrybucja ulotek.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

1) Gmina Nowy Targ będzie wspomagała działalność instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych w szczególności poprzez:

Wspieranie systemu współpracy międzyinstytucjonalnej ze Szkołami, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Policją,

Wspomaganie realizacji zadań wynikających z Programu – udział w kosztach remontów świetlic wiejskich, wspieranie inicjatyw lokalnych z elementami profilaktycznymi,

Wymianę informacji i doświadczeń z wyżej wymienionymi Służbami.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1) Zadanie będzie realizowane poprzez:

Podejmowanie działań zmierzających do wszczęcia postępowania w związku z naruszeniem art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

Prowadzenie kontroli podmiotów prowadzących handel napojami alkoholowymi – sklepów i zakładów gastronomicznych.

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zadanie będzie realizowane poprzez:

Monitorowanie potrzeb na terenie Gminy Nowy Targ w zakresie wspierania zatrudnienia socjalnego poprzez organizację prac społecznie użytecznych.

7. Pomoc społeczną osobom uzależnionym od narkotyków i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Zadanie będzie realizowane poprzez:

Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych,

Pracę socjalną,

Zawieranie kontraktów socjalnych,

Przyznawanie zasiłków i pomocy rzeczowej.

Zadanie realizowane i finansowane w ramach zadań statutowych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu z siedzibą w Ludźmierzu.

**ZASADY WYNAGRADZANIA
członków Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

- 1) Członkom Gminnej Komisji przysługuje wynagrodzenie za udział w posiedzeniach Kolegialnych Komisji.
- 2) Udział w posiedzeniach stwierdza się podpisem na liście obecności, która stanowi podstawę do wypłaty wynagrodzenia.
- 3) Ustala się, że za udział i wykonaną pracę członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 5% przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim kwartale za każde posiedzenie robocze dotyczące opiniowania wniosków na sprzedaż napojów alkoholowych, kontrolę punktów sprzedaży, wyjazdów do rodzin dysfunkcyjnych oraz udział w posiedzeniu Zespołu Interwencyjnego.
- 4) Wynagrodzenie zaokrągla się do pełnego złotego.
- 5) Kwoty wypłacanych wynagrodzeń obciążają fundusz z rozdziału 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.
- 6) Członkom Komisji będącymi pracownikami Urzędu Gminy i jednostek organizacyjnych nie przysługuje wynagrodzenie, jeżeli posiedzenie odbywa się w godzinach pracy Urzędu Gminy.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Na realizację zadań Programu przeznacza się środki finansowe pochodzące z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w wysokości określonej w uchwale budżetowej Gminy Nowy Targ na 2013 rok. Planowane dochody z tego tytułu wynoszą 300.000 zł.

Przewodniczący Rady
Gminy

mgr Wiesław Parzygnat